

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут журналістики
Інститут біології та медицини

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ МЕДІАДІЯЛЬНОСТІ
для студентів

галузь знань: 06 «Журналістика»
спеціальність: 061 «Журналістика»
освітній рівень: перший, бакалавр
освітньо-професійна програма: *журналістика та соціальна комунікація, видавнича діяльність і медіа редагування, медіапродюсування, реклама та зв'язки з громадськістю*
дисципліна: обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Пролонговано: на 2023/2024 н.р. Волобуєва (ВОЛОБУЄВА) «__»__ 2023р.
на 20__/20__ н.р. _____ («__») «__»__ 20__р.

КИЇВ – 2023

Розробники: Білан Надія Іванівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор
Гандзюра Володимир Петрович, доктор біологічних наук, професор
Шаблювський Володимир Євгенович, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

 (Валерій ІВАНОВ)

Протокол № 1 від «12» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту журналістики

Протокол від 29 серпня 2022 року № 1.

Голова науково-методичної комісії (Анастасія ВОЛОБУЄВА)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри екології та зоології

_____ (Дмитро ЛУКАШОВ)

Протокол № __ від «__» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового центру «Інститут біології та медицини»

Протокол від 23 червня 2022 року № 5.

Голова науково-методичної комісії (Наталія СКРИПНИК)

Дисципліна **ОК15 "Кризовий менеджмент медіадіяльності"** викладається на 2 курсі у 4 семестрі і розрахована на 150 аудиторних та позааудиторних годин (5 кредитів ЄКТС / ECTS), з них 74 години аудиторних (лекцій - 40 год., семінарські заняття - 30 год., консультації - 4 год.) та 76 годин самостійної роботи студента.

Дисципліна **ОК15 "Кризовий менеджмент медіадіяльності"** складається з 3 змістових модулів:

1. Змістовий модуль "Основи екології"

Навчально-науковий центр "Інститут біології та медицини" КНУ:

обсяг: 2 кредити ЄКТС (ECTS),

60 год., з них: 26 год. лекції, 4 год. консультації, 30 год. самостійна робота

оцінювання: 40 балів (макс.) / 24 бали (мінім.)

2. Змістовий модуль "Інформаційно-комунікаційне забезпечення кризових ситуацій"

Навчально-науковий інститут журналістики КНУ:

1,5 кредити ЄКТС (ECTS),

45 год., з них: 8 год. лекції, 16 год. семінарські заняття, 21 год. самостійна робота

оцінювання: 30 балів (макс.) / 18 балів (мінім.)

3. Змістовий модуль "Кризовий медіаменеджмент в умовах інформаційної війни"

Навчально-науковий інститут журналістики КНУ:

1,5 кредити ЄКТС (ECTS),

45 год., з них: 6 год. лекції, 14 год. семінарські заняття, 25 год. самостійна робота

оцінювання: 30 балів (макс.) / 18 балів (мінім.).

1. Мета дисципліни: з'ясувати й осмислити основні поняття антикризових комунікаційних технологій, охарактеризувати основні типи кризових комунікацій, з'ясувати основні пункти стандартного плану антикризових PR-дій, заходи щодо запобігання паніці, стресам, чуткам у разі виникнення кризової ситуації, поради і рекомендації стосовно дій прес-секретаря під час кризової події; сформуванню вміння і навички з концептуальних та практичних основ проведення інформаційної та гібридної війни, інформаційно-психологічних операцій, набути практичних навичок у протистоянні інформаційної агресії в умовах війни з РФ, здійснення ефективної комунікації в умовах інформаційного протиборства, набути комплексних практичних знань і навичок медійної безпеки в процесі здійснення журналістом фахової діяльності у кризових, екстремальних ситуаціях, умовах дії військового стану та активних бойових дій.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основи комунікаційної та медійної діяльності журналіста.
2. Володіти основами ефективної комунікації.
3. Знати основи медіаменеджменту.
4. Вміти вирішувати типові завдання створення медіапродукту, враховуючи особливості цільової аудиторії та каналів комунікації.
5. Володіти навичками роботи з навчальними та науковими джерелами.

3. Анотація навчальної дисципліни. Комплексна дисципліна ОК15 "Кризовий менеджмент медіадіяльності" входить до циклу обов'язкових фахових дисциплін для спеціальності «Журналістика» та передбачає вивчення концептуально-теоретичних засад та

практично-прикладної медіадіяльності у надзвичайних та кризових ситуаціях, основ інформаційної боротьби, протидії інформаційній агресії в умовах гібридної війни. Розкриваються методи, прийоми, канали та форми ефективної антикризової комунікації в умовах глобальної інформатизації суспільств. Розглядаються основні теорії антикризових комунікацій, визначаються теоретичні засади комунікативних стратегій та інформаційної політики у кризових ситуаціях. Вона включає вивчення закономірностей виникнення кризових ситуацій у медіадіяльності та ефективних дій менеджменту на всіх рівнях, покликана сформувати у студентів комплексне уявлення про складові та умови ефективної комунікації в галузі сучасних медіа.

4. Завдання (навчальні цілі):

- 1) узагальнити та систематизувати теоретичні підходи щодо сутності й типології криз на суспільному рівні, особливостей, складових кризових комунікацій і кризового управління на корпоративному та державному рівнях;
- 2) освоїти методи спеціального інформаційного впливу в умовах кризи;
- 3) вивчити стратегії та практики проведення інформаційних антикризових заходів в державній, політичній та економічній галузях;
- 4) оволодіти знанням основ та набути навичок здійснення ефективної комунікацій в умовах кризи, надзвичайної ситуації;
- 5) сформуванати навички використання методик та методології протидії інформаційним ударам в умовах кризових комунікацій
- 6) засвоїти методи та засоби попередження та зменшення впливу негативних чинників в процесі медіа діяльності в надзвичайних умовах.

Під час вивчення дисципліни ОК15 "Кризовий менеджмент медіадіяльності" студенти розвивають та набувають **програмні компетентності**:

- ЗК06: Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- СК06: Здатність до провадження безпечної медіа діяльності.

та мають досягти **програмних результатів навчання**:

- ПР06.: Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
- ПР18.: Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

5. Результати навчання змістовної частини дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	Знати теоретичні засади комунікативних стратегій та інформаційної політики в кризових ситуаціях; особливості, складники кризових комунікацій та кризового управління на корпоративному та державному рівнях.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.	Відповіді на семінарських заняттях, опитування, модульний контроль.	20
1.2.	Знати методи спеціального інформаційного впливу в умовах кризи; інструментарії ефективної протидії інформаційним атакам.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.	Відповіді на семінарських заняттях, опитування, модульний контроль.	20
1.3.	Знати методи та форми впливу в практиці інформаційно-психологічної війни; основи ефективного спілкування з представниками медіа в умовах кризи.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.	Відповіді на семінарських заняттях, опитування, модульний контроль.	20
2.1.	Вміти практично використовувати сучасні методи інформаційного впливу в умовах кризових комунікацій; реалізовувати теоретичні знання з основ кризових комунікацій у різних ситуаціях політичної та комерційної конкурентної боротьби.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.	Відповіді на семінарських заняттях, опитування, модульний контроль.	10
2.2.	Вміти протидіяти інформаційним атакам в умовах кризи; ефективно управляти інформаційними потоками в умовах кризи; досягати поставленої мети в інформаційному протистоянні; подолати психологічні наслідки інформаційної кризи у реципієнтів; відновлювати довіру та створювати сприятливі психологічні умови для подальшого здійснення комунікації.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.	Відповіді та письмові завдання,	10
3.1.	Презентувати результати власних досліджень / пошуків.	Семінарські заняття, самостійна робота	Відповіді та письмові завдання	10
3.2.	Дискутувати та аргументовано відстоювати власну думку.	Семінарські заняття, самостійна робота	Відповіді та письмові завдання	5

4.1.	Самостійно опрацьовувати матеріал, керувати своїм часом.	Самостійна робота.	Відповіді та письмові завдання	5

6. Співвідношення результатів навчання змістовної частини дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1.	3.2	4.1
Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт під час кризової ситуації.	+	+	+					+
Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, необхідної для створення медіа-продукту на всіх його етапах.				+	+	+	+	
Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків	+	+	+	+	+	+	+	+
Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж семестру 50 % відводиться на аудиторне навчання, 50 % на самостійну роботу.

За семестр студент максимально може набрати за три модулі 100 балів, з них 80 балів за виконання семестрових завдань, критично-розрахунковий мінімум – 48 балів, підсумковий контроль – залік 20 балів, критично-розрахунковий мінімум – 12 балів.

7.1. Форми оцінювання.

- семестрове оцінювання:

Змістовий модуль 1.

Основи екології – 60 год.

1. Усна відповідь і виконання практичних завдань – 32 бали.
2. Модульна контрольна робота – 8 балів.

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 24 бали	Max – 40 балів
Усна відповідь і виконання індивідуальних та групових практичних завдань	$9 \times 2 = 18$	$16 \times 2 = 32$
Модульна контрольна робота	$1 \times 6 = 6$	$1 \times 8 = 8$
Загальна оцінка за період навчання	24	40

Змістовий модуль 2.

Інформаційно-комунікаційне забезпечення кризових ситуацій - 45 год.

1. Усна відповідь і виконання практичних завдань – 24 бали.
2. Модульна контрольна робота – 6 балів.

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 18 балів	Max – 30 балів
Усна відповідь на семінарських заняттях, виконання індивідуальних та групових практичних завдань	$4 \times 3 = 14$	$4 \times 6 = 24$
Модульна контрольна робота	$1 \times 4 = 4$	$1 \times 6 = 6$
Загальна оцінка за період навчання	18	30

Змістовий модуль 3.

Кризовий медіаменеджмент в умовах інформаційної війни - 45 год.

1. Усна відповідь і виконання практичних завдань – 24 бали.
2. Модульна контрольна робота – 6 балів.

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 18 балів	Max – 30 балів
Усна відповідь на семінарських заняттях, виконання індивідуальних та групових практичних завдань	$4 \times 3 = 14$	$4 \times 6 = 24$
Модульна контрольна робота	$1 \times 4 = 4$	$1 \times 6 = 6$
Загальна оцінка за період навчання	18	30

підсумкове оцінювання за 3 змістові модулі за семестр:

- форма оцінювання – залік;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент за семестр – максимально 100 балів, з них: 80 балів за семестрове навчання, 20 балів - залік.

Навчальна програма кожного модуля вважається виконаною за умови отримання не менше ніж 60% від максимальної кількості балів за даний модуль.

8. Структура навчальної дисципліни.

Тематичний план лекцій, семінарських занять, консультацій і самостійної роботи

№ п/п	тема	кількість годин			
		лекції	семінарські	консультації	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основи екології					
1.	<i>Тема 1.</i> Екологія в системі природничих наук. Екосистема, як центральний об'єкт вивчення сучасної екології. Загальна теорія систем і системний підхід в екології. Методологія й методи екологічних досліджень.	2			4
2	<i>Тема 2.</i> Комплексний вплив екофакторів на біо- та екосистеми. Основні закономірності дії екофакторів на біо- та екосистеми.	2			2
3	<i>Тема 3.</i> Класифікації екоциклів. Адаптація до зовнішнього середовища. Поняття "середовище існування живих організмів". Екоцикли. Загальні закони дії екоциклів.	2			2
4	<i>Тема 4.</i> Головні абіотичні чинники водного і наземного середовища. Лімітуючі чинники Екологічна ніша. Потенційна і реалізована. Багатомірна ніша. Оцінка ступеня перекриття багатомірних ніш	2			2
5	<i>Тема 5.</i> Популяції в екосистемах, життєві стратегії. Біоценози і угруповання	2			2
6	<i>Тема 6.</i> Роль гідробіонтів у формуванні якості води Біотичні взаємини у водних біоценозах	2			2
7	<i>Тема 7.</i> Головні проблеми сучасної екології та проблеми стану довкілля. Основи системного підходу та його застосування до вивчення екосистем. Моделювання екосистемних процесів	2			4
8	<i>Тема 8.</i> Динаміка екосистем. Сукцесії, флуктуації, трансформації. Природні та антропогенні складові Описати склад та структуру водної екосистеми	2			2
9	<i>Тема 9.</i> Речовинна і енергетична структура екосистем різних типів. Біопродукція екосистем. Основні біогеохімічні колообіги	2			2
10	<i>Тема 10.</i> Поняття «забруднення довкілля». Основні види забруднення та його наслідки. Головні типи забруднень водного середовища	2			2
11	<i>Тема 11.</i> Екобезпекова складова національної системи стійкості, шляхи вирішення екологічних проблем в умовах воєнного і мирного часу та в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції, оптимізація стану екосистем тощо. Природні ресурси, класифікація, загальні принципи їх охорони та відтворення	2			2
12	<i>Тема 12.</i> Вплив воєнних дій і воєнного стану на екосистеми. Можливості їх відродження. Екологічна складова стійкого розвитку	2		2	2

13	<i>Тема 13. Водна Рамкова Директива ЄС 2000. Підходи до оцінки стану гідро екосистем. Міжнародна співпраця в галузі екології та екобезпеки</i>	2		2	2
	Усього	26	-	4	30
<i>Змістовий модуль 2. Інформаційно-комунікаційне забезпечення кризових ситуацій</i>					
14	<i>Тема 1. Загальна характеристика криз. Типологія криз. Криза як конфлікт інтересів. Політичні, економічні, міжнародні кризи</i>	2	2		4
15	<i>Тема 2. Комунікація в кризових ситуаціях. Структура антикризової команди. План з кризового управління. План кризових комунікацій</i>	4	4		6
16	<i>Тема 3. Практика кризових комунікацій. Комунікаційні стратегії в умовах кризових ситуацій. Принципи і правила ефективних кризових комунікацій. Повідомлення про кризову ситуацію.</i>	2	6		6
17	<i>Тема 4. Рольова гра як інтерактивний метод навчання</i>		4		5
	Усього	8	16	-	21
<i>Змістовий модуль 3. Кризовий медіаменеджмент в умовах інформаційної війни</i>					
18	<i>Тема 1. Медіаменеджмент в кризових та надзвичайних ситуаціях. Інформаційна війна як кризова комунікація. Основи інформаційної війни.</i>	2	2		4
19	<i>Тема 2. Медіа-менеджмент в інформаційній війні. Центри прийняття рішень. Інформаційна війна як комунікативна технологія впливу.</i>		2		4
20	<i>Тема 3. Контент в інформаційній війні. Інструменти впливу. Маніпулятивні технології. Пропаганда та контрпропаганда.</i>	2	2		4
21	<i>Тема 4. Фейки та їх роль в інформаційній війні.</i>		2		2
22	<i>Тема 5. Інформаційно-психологічні спеціальні операції (ІПСО) в сучасній війні. Основи рефлексивного управління.</i>		2		4
23	<i>Тема 6. Психологічні основи інформаційної війни: емоції, стереотипи та доміанти. Міфологізація. Образ ворога та героя. Медіа-тероризм.</i>	2	2		5
24	<i>Тема 7. Медіа-тероризм. Психологія тероризму. Інформаційний тероризм.</i>		2		2
	Усього	6	14	-	25
	<i>Усього за всі модулі</i>	40	30	4	76

Всього: 150 годин, з них:
лекцій – 40 годин,
семінарських занять – 30 годин,
консультацій – 4 години,
самостійна робота - 76 годин.

1. Змістовий модуль "Основи екології"

Навчально-науковий центр "Інститут біології та медицини" КНУ:

обсяг: 2 кредити ЄКТС (ECTS),

60 год., з них: 26 год. лекції, 4 год. консультації, 30 год. самостійна робота

оцінювання: 40 балів (макс.) / 24 бали (мінім.)

Тематичний план змістового модуля "Основи екології":

Тема 1. Екологія в системі природничих наук. Екосистема, як центральний об'єкт вивчення сучасної екології. Загальна теорія систем і системний підхід в екології. Методологія й методи екологічних досліджень.

Тема 2. Комплексний вплив екофакторів на біо- та екосистеми. Основні закономірності дії еко-факторів на біо- та екосистеми.

Тема 3. Класифікації екоциклів. Адаптація до зовнішнього середовища. Поняття "середовище існування живих організмів". Екоцикли. Загальні закони дії екоциклів..

Тема 4. Головні абиотичні чинники водного і наземного середовища. Лімітуючі чинники. Екологічна ніша. Потенційна і реалізована. Багатомірні ніші. Оцінка ступеня перекриття багатомірних ніш.

Тема 5. Популяції в екосистемах, життєві стратегії. Біоценози і угруповання.

Тема 6. Роль гідробіонтів у формуванні якості води. Біотичні взаємини у водних біоценозах.

Тема 7. Головні проблеми сучасної екології та проблеми стану довкілля. Основи системного підходу та його застосування до вивчення екосистем. Моделювання екосистемних процесів.

Тема 8. Динаміка екосистем. Сукцесії, флуктуації, трансформації. Природні та антропогенні складові. Описати склад та структуру водної екосистеми.

Тема 9. Речовинна і енергетична структура екосистем різних типів. Біопродукція екосистем. Основні біогеохімічні колообіги.

Тема 10. Поняття «забруднення довкілля». Основні види забруднення та його наслідки. Головні типи забруднень водного середовища.

Тема 11. Екобезпекова складова національної системи стійкості, шляхи вирішення екологічних проблем в умовах воєнного і мирного часу та в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції, оптимізація стану екосистем тощо. Природні ресурси, класифікація, загальні принципи їх охорони та відтворення.

Тема 12. Вплив воєнних дій і воєнного стану на екосистеми. Можливості їх відродження. Екологічна складова стійкого розвитку.

Тема 13. Водна Рамкова Директива ЄС 2000. Підходи до оцінки стану гідро екосистем. Міжнародна співпраця в галузі екології та екобезпеки.

Оцінювання студентів:

Максимальна кількість балів за 1 змістовий модуль - 40 балів

Мінімальна – 24 бали.

1. Робота на семінарських заняттях : 32 балів (макс.) / 18 балів (мінім.).

2. Модульна контрольна робота – 8 балів. / 6 балів (мінім.)

Залікове завдання і умови та строк його виконання визначає викладач.

2. Змістовий модуль "Інформаційно-комунікаційне забезпечення кризових ситуацій"

Навчально-науковий інститут журналістики КНУ:

1,5 кредити ЄКТС (ECTS),

45 год., з них: 8 год. лекції, 16 год. семінарські заняття, 21 год. самостійна робота.

оцінювання: 30 балів (макс.) / 18 балів (мінім).

Тематичний план змістового модуля "Інформаційно-комунікаційне забезпечення кризових ситуацій"

Тема 1. Загальна характеристика криз. Типологія криз. Криза як конфлікт інтересів. Політичні, економічні, міжнародні кризи.

Тема 2. Комунікація в кризових ситуаціях. Структура антикризової команди. План з кризового управління. План кризових комунікацій.

Тема 3. Практика кризових комунікацій. Комунікаційні стратегії в умовах кризових ситуацій. Принципи і правила ефективних кризових комунікацій. Повідомлення про кризову ситуацію.

Тема 4. Рольова гра як інтерактивний метод навчання.

Оцінювання студентів:

Максимальна кількість балів за 2-й змістовий модуль - 30 балів

Мінімальна – 18 балів.

1. Робота на семінарських заняттях : 24 бали (макс.) / 14 балів (мінім.).

2. Модульна контрольна робота – 6 балів. / 4 бали (мінім.)

Залікове завдання і умови та строк його виконання визначає викладач.

3. модуль "Кризовий медіаменеджмент в умовах інформаційної війни"

Навчально-науковий інститут журналістики КНУ:

1.5 кредити ЄКТС (ECTS),

45 год., з них: 6 год. лекції. 14 год. семінарські заняття, 25 год. самостійна робота.

оцінювання: 30 балів (макс.) / 18 балів (мінім).

Тематичний план змістового модуля "Кризовий медіаменеджмент в умовах інформаційної війни"

Тема 1. Медіаменеджмент в кризових та надзвичайних ситуаціях. Інформаційна війна як кризова комунікація. Основи інформаційної війни.

Лекція 1 (2 год.):

Стратегічний та кризовий менеджмент. Успішний кризовий медіа менеджмент.

Стратегічні комунікації та кризовий медіаменеджмент.

Кризові комунікації та кризи комунікації: причини, подолання, наслідки.

Медіаменеджмент та інформаційна безпека держави у кризових ситуаціях.

Інформаційна складова російсько-української війни.

Інформаційна війна як кризова комунікація. Інформаційні війни в політиці, бізнесі, медіа. Основи інформаційної війни.

Семінарське заняття 1 (2 год.)

1. Інформаційна війна як комунікативна технологія впливу. Інформаційна війна. Інформаційно-психологічна війна. Психологічна війна. Гібридна війна.
2. Смысловая війна (війна смислів). Семантична війна. Когнітивна війна. Консцієнтальна війна. Мережева війна. Кібервійна. Меметична війна. Проксі війна. Медіа війна.
3. Інформаційна зброя. Об'єкт атаки (впливу) інформаційної зброї. Інформаційний простір та інформаційна зброя. Інформаційна боротьба. Інформаційна перевага. Інформаційний тиск. Інформаційна агресія. Інформаційний шум. Інформаційний вакуум. Інформаційний хаос.
4. Інформаційна війна. Інформаційна кампанія. Інформаційна операція. Інформаційна атака. Інформаційний удар. Системність та консолідованість інформаційних ударів
5. Стратегія і тактика в інформаційній війні. Наступ, контрнатуп та оборона в інформаційній війні.
6. Еволюція форм та методів ведення інформаційної війни. Гібридна війна: загрози, складність, протидія.
7. Російсько-українська гібридна війна та її інформаційна складова.

Тема 2. Медіа-менеджмент в інформаційній війні. Центри прийняття рішень. Інформаційна війна як комунікативна технологія впливу: суб'єкти та об'єкти, моделі комунікацій, вибір цільової аудиторії, каналу.

Семінарське заняття 2 (2 год.)

1. Цільові аудиторії в інформаційній війні. Поділ на групи та особливості роботи з кожною (меседж, спікер /джерело, канал). Цільові аудиторії, їх дослідження та класифікація в контексті ведення інформаційної війни
2. Основні суб'єкти та об'єкти в інформаційній війні (комунікативні схеми).
3. Канали комунікації в інформаційній війні (комунікативні схеми). Комунікативні бар'єри та їх подолання в інформаційній війні.
4. Симетрична та асиметрична відповідь в інформаційній війні. Симетричні та асиметричні канали комунікації, джерела комунікації, об'єкти впливу в інформаційній війні.
5. Інформаційні "партизани", блогери, аналітики, експерти, лідери думок - в сучасній інформаційній війні.
6. Агенти впливу, "пята колона", "лобісти" в інформаційній війні та їх роль, деструктивні наслідки діяльності.
7. Кадрові, фінансові та технічні ресурси в інформаційній війні. Роль фахового медіаменеджменту.
8. Фахова підготовка кадрів у галузі інформаційних війн.

Тема 3. Контент в інформаційній війні. Інструменти впливу. Маніпулятивні технології. Пропаганда та методи протидії. Основи рефлексивного управління. ІІСО.

Лекція 2 (2 год.)

Контент (меседж, аргумент, логічний та емоційний компонент) в інформаційній війні.

Інформаційна складова комунікації. 12 інструментів інформаційного впливу, підвищення ефективності комунікації.

Маніпулятивна складова комунікації та її психологічні основи. Інформаційно-психологічні спеціальні операції в сучасній війні. Ефект Манделі. Вікно Овертона.

Семінарське заняття 3 (2 год.)

1. Маніпулятивні технології в інформаційній війні та основи протидії.
2. Підміна понять, відволікання уваги, посилання на псевдо-джерела інформації, ігнорування фактів, розігрування ролі жертви, насадження відчуття провини, звинувачення жертви (за Саймоном), шантаж, приєднання до позиції "більшості", замовні рейтинги - як засіб маніпуляції
3. Пропаганда та її роль в інформаційній війні та соціально-політичні наслідки. Протидія пропаганді.
4. Масова свідомість і засоби пропаганди. Вплив масово-комунікаційних технологій на свідомість людини.
5. Технології управління масовою свідомістю.
6. Мас-меда та "промивання мізків", управління свідомістю: культура, історія, наука - "нова" парадигма.
7. Війна смислів. Війна сенсів. Консцієнтальна війна. Ідеологічна війна.
8. "Рускій мір" як ідеологія: імперські амбіції неонацизму, "побєдобесіє", реваншизм.
9. Медіа як інструмент пропаганди. Журналісти і пропаганда, пропагандисти.

Тема 4. Фейки та їх роль в інформаційній війні.

Семінарське заняття 4 (2 год.)

1. Фейк-ньюз. Новинний "шторм". Новина-"бутерброд".
2. Діп-фейк. Технічні перспективи та соціальні наслідки
3. Фальсифікація та дезінформація. Дезінформація в інформаційній війні.
4. Фейк та блеф в інформаційній війні.
5. Протидія фейковій / неправдивій інформації.

Тема 5. Інформаційно-психологічні спеціальні операції (ІПСО) в сучасній війні. Теорія та практика ІПСО. Цілі та задачі ІПСО.

Семінарське заняття 5 (2 год.)

1. Чутки, плітки, Психологічні основи поширення чуток. Чуток і соціальні мережі.
2. Протидія негативному впливу чуток. Методи боротьби з чутками.
3. Вірусна інформація. Інформаційний резонанс. Вірусне інфікування.
4. Інформаційна паніка. Інформаційний шок. Стрес, дистрес. Тривожні стани.
5. Апокаліптика як частина інформаційної війни. Прогнози та передбачення.
6. Медіаменеджмент і боротьба з чутками. Цензура. Медіагігієна.

Тема 6. Психологічні основи інформаційної війни: емоції, стереотипи та доміанти. Міфологізація. Образ ворога та героя. Медіа-тероризм.

Лекція 3 (2 год.)

Психологічні основи інформаційної війни. Емоції та логіка як зброя в інформаційній війні. Висміювання та дегуманізація ворога.

Стереотипи та доміанти в інформаційній війні: зміна, формування, підміна.

Міфи та міфологізація в інформаційній війні.

Формування образів ворога та захисника у медіа. Динаміка образів ворога та захисника.

Візуалізація образів ворога та захисника. Стереотипи у формуванні образів ворога та захисника.

Спіндоктор та його роль в сучасній інформаційній війні. Запобігання та управління комунікативними кризами.

Семінарське заняття 6 (2 год.)

1. Гібридна війна: психологічний вимір. Психологічна війна як елемент гібридної війни.
2. Емоції та їх роль в інформаційній війні: страх, розпач, лють, ненависть, розгубленість, надія, впевненість.

3. Стереотипи та доміанти в інформаційній війні. Психологічний аналіз / портрет цільової аудиторії.
4. Образ ворога та героя. "Свої" та "чужі" в інформаційній війні. Ідеологема ворога. Штампи та символи.
5. Модифікація образу ворога. Образ ворога в політичній, економічній, релігійній боротьбі.
6. Дегуманізація ворога та її наслідки.
7. Спіндоктор та кризовий медіаменеджмент.

Тема 7. Психологія тероризму, методи та інструменти інформаційного тероризму. Поняття "країна-терорист".

Семінарське заняття 7 (2 год.)

1. Медіа-тероризм. Етичні та правові рамки діяльності традиційних та нових медіа..
2. Соціальна деструктивність медіа-тероризму.
3. Інформаційний тероризм як загроза національній безпеці України.
4. Інформаційний тероризм як загроза міжнародній безпеці.
5. Міжнародний інформаційний тероризм в контексті загроз національній безпеці України.

Оцінювання студентів:

Максимальна кількість балів за 3 змістовий модуль - 30 балів

Мінімальна – 18 балів.

1. Робота на семінарських заняттях : 24 бали (макс) / 14 балів (мінім.).
 2. Модульна контрольна робота – 6 балів (макс.) / 4 бали (мінім.).
- Залікове завдання і умови та строк його виконання визначає викладач.

9. Рекомендована література.

Змістовий модуль 1.

Основна:

1. Гандзюра В.П. Екологія. Навчальний посібник – К.:«Сталь», 2012. – 390 с.
2. Гандзюра В.П., Клименко М.О., Бедункова О.О. Біосистеми в токсичному середовищі. Монографія. – Рівне, Вид-во НУВГП, 2021. – 261 с.
3. Основи біобезпеки (екологічний складник) : навч. посіб. / Л. П. Новосельська, Т. Г. Івашенко, В. П. Гандзюра, О. П. Кулінич ; за заг. наук. ред. д.б.н. О. І. Бондаря. – К.: Ін-т екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017.–180 с.
4. Гандзюра В.П. Системний аналіз якості навколишнього середовища. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – Київ: Сталь, 2020.– 180 с.
5. Загальна екологія (Online курс лекцій). – Режим доступу: <https://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual>
6. Бондар О.І., Гандзюра В.П., Матвієнко М.Г. Екобезпекова складова національної системи стійкості // Екологічні науки, 2022, № 4(43). – С. 7-11.
7. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. Екологія (теорія та практикум). – К.: Лібра, 2006.–368с.
8. Екологічна енциклопедія: У 3 т. / Редколегія: А.В. Толстоухов (гол. ред.) та ін. – К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації» – Т. І: А-Е. – 2007. – 432 с.; Т. 2: Є-Н. – 2007. – 416 с.; Т. 3: О-Я. – 2008. – 472 с.

9. Сафранов Т.А., Губанова О.Р., Лукашов Д.В. Еколого-економічні основи природокористування. – Львів: "Новий світ", 2013. – 300 с.

Додаткова:

1. Водна рамкова директива ЄС 200/60/ЕС. Основні терміни та їх визначення. – К., 2006. – 240 с.
2. Гандзюра В.П., Грубінко В.В. Концепція шкодочинності в екології. – Київ-Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2008. – 144 с.
3. Гандзюра В.П. Продуктивність біосистем за токсичного забруднення середовища важкими металами. – Київ: ВГЛ "Обрії", 2002. – 248 с.
4. Київ як екологічна система: природа-людина-виробництво-екологія. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2001. – 259 с.
5. Гандзюра В.П., Афанасьєв С.О., Бедункова О.О. Концепція здоров'я гідроекосистем (огляд) // Гідробіол. журн. 2022. – Т. 58, №6. – С. 3-20.
6. Руденко С.С., Костишин С.С., Ситнікова І.О. Штучні системи в екології. Навч. посібник для вищих навч. закладів. – Чернівці: Рута, 2006. – 200 с.

Змістовий модуль 2.

Основна:

1. Білан Н., Нетреба М. Організація роботи прес-служб. – К., 2015. – 303 с.
2. Шевченко О.В., Яковець А.В. PR: теорія і практика. Підручник. – К.: «Бізнесполіграф», 2011. – 464 с.
3. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації у міжнародних відносинах: Навчальний посібник. – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2018. – 80 с.
4. N. Bilan, M. Ntreba (2021) Role-playing game as an interactive method of "event communication" learning in higher education institutions, INTED2021 Proceedings, pp. 2025-2032.

Додаткова:

1. Запорожець О.Ю. Технології інформаційного протиборства : Навчальний посібник. – К.: Вадекс, 2022. – 145 с.
2. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози. – К.: Центр вільної преси, 2006. – 916 с.
3. Європейські комунікації: Монографія / Макаренко Є.А., Ожеван М.А., Рижков М.М. та ін. – К.: Центр вільної преси, 2007. – 536 с.

Змістовий модуль 3.

Основна:

1. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 356 с.
2. Горбулін В.П. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / В.П. Горбулін. – К. : НІСД, 2017. – 496 с.

3. Інформаційно-психологічне протиборство: підручник. Видання друге перекладене, доповнене та перероблене / [В.М.Петрик, В.В.Бедь, М.М.Присяжнюк та ін.]; за заг. ред. В.В.Бедь, В.М.Петрика. — К.:ПАТ «ВІПОЛ»,2018. — 386с.
4. Магда Є.В. Гібридна віна – вижити і перемогти / Є.М. Магда. – Х.: Віват, 2015. – 604 с.
5. Почепцов Г.Г. Сенси і війни. Україна і Росія в інформаційній і смисловій війні. - К.: Києво-Могилянська академія, 2016. - 312 с.
6. Сенченко О.М. Інформаційно-мережеві війни: теорія, моделі, алгоритми /О.М.Сенченко. – Київ: КВЦ, 2017. – 332 с.

Додаткова:

1. Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс: монографія / за ред. В.А. Кротюка. - Харків: ФОП Федорко М. Ю., 2021.- 558 с.
2. Історія інформаційно-психологічного протиборства / Я.М. Жарков, Л.Ф. Компанцева, В.В. Остроухов, В.М. Петрик, М.М. Присяжнюк, Є.Д. Скулиш. – К.: Науково-видавничий відділ НА СБ України, 2012. – 212 с
3. Магда Є. Гібридна агресія Росії: уроки для Європи – К.: КАЛАМАР, 2017. – 268 с.
4. Нарис теорії і практики інформаційно-психологічних операцій : навч. посіб. / М. Т. Дзюба, Я. М. Жарков, І. О. Ольховой, М. І. Онищук; за заг. ред. В. В. Балабіна. – К. : ВІТІ НТУУ «КПІ», 2006. – 471 с.
5. Основні поняття та особливості проведення спеціальних інформаційних операцій / М. М. Присяжнюк, І. В. Пампуха, В. М. Петрик // Зб. наук. праць Військового інституту Київського нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2014. – № 46. – С. 112–120.
6. Почепцов Г.Г. Фейк. Технології спотворення реальності. - К, 2020. - 224 с.
7. Почепцов Г.Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. - К, 2017. - 260 с.